

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาบุคคล สังคม ให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ต่อเนื่องกัน เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ศตปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ใน การดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ อ่อน弱 สร้างสรรค์และมีความสุขเต็บโต เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพเป็นทรัพยากรุ่นเยาว์ที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขัน ยืนหยัดทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2546 : 3) รัฐบาลจึงพยายามทุ่มเททรัพยากรปัจจัยต่าง ๆ ให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิและโอกาสให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งเด็กทั่วไปและเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา แนวคิดที่ให้เด็กทุกคนได้เข้าสู่สถานศึกษาที่จัดไว้โดยไม่แบ่งแยก เดียกนักปฏิบัตินับได้ว่าเป็นแนวคิดหรือแนวทางที่สำคัญยิ่ง ปัจจัยเบื้องต้นที่เป็นพื้นฐานของการบรรลุถึงสังคมแห่งความเท่าเทียมกันต้องเริ่มจากการปฏิบัติที่ไม่เลือกปฏิบัติ เพราะจะเป็นผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 8)

นอกจากนี้รัฐบาลได้ตรัตนศักดิ์ความสำคัญที่ต้องให้การศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน จึงได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ระบุว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิ เสนอตัวในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐต้องลงทุนเพื่อพิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเพียงพอ ได้ จึงทำให้มีกฎหมายโดยนายกฯ หัวหน้าจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้ที่บกพร่องตามมาตราข้อบังคับและที่สำคัญได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 วรรคสอง ระบุว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ ศตปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถใช้ความสามารถและ/or รับฟังความในตัวได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่อาจได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปกติ จำเป็นต้องจัดการศึกษาพิเศษที่แตกต่างไปจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติ

ในด้านที่เกี่ยวกับวิธีสอน ขบวนการเนื้อหาวิชา (หลักสูตร) เครื่องมือ และอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น (พคุ สาระวิญญาณ, 2542 : 13-14)

ระบบเรียนรู้ที่มีความต้องการเรียนรู้ในสังคม จึงเป็นหัวใจหลักที่จะต้องนำนโยบายกฎหมายที่เกี่ยวกับ
กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักที่จะต้องนำนโยบายกฎหมายที่เกี่ยวกับ
การศึกษาสู่ภาคปฏิบัติ จึงกำหนดให้ปี 2542 เป็นปีการศึกษาเพื่อสนับสนุนโครงการ โดยกำหนดนโยบาย
“คนพิการทุกคนที่อยากรู้เรียนต้องได้เรียน” ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ต้องรับเด็กพิการ เด็กบกพร่อง
ทุกประเภทเข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไป ในลักษณะการจัดการเรียนร่วม ซึ่งต้องมาได้กำหนดไว้ใน
พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับพุทธศักราช 2545 มาตรา 12 ระบุว่า “ให้กระทรวงศึกษาธิการ
คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองท้องถิ่นและสถานศึกษา จัดการศึกษาพิเศษ
สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์ การสื่อสารหรือ
ร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือเด็กซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อย
โอกาสหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับด้วยรูปแบบและวิธีการที่
เหมาะสมทั้งได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก ต่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ตามความ
จำเป็นเพื่อประกันโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาภาคบังคับ” มาตรา 15 ระบุว่า “ผู้ใด
ปราศจากเหตุอันสมควรกระทำการด้วยประการใดๆ อันเป็นเหตุให้เด็กมิได้เรียนในสถานศึกษา
ให้กับเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งเด็กพิการหรือเด็กบกพร่องประเภทต่าง ๆ ซึ่งเด็กกลุ่มนี้
เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา ต้องได้รับการศึกษาพิเศษโดยมุ่งเน้นให้จัด
การศึกษาแบบเรียนร่วม แต่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูส่วนหนึ่งปฏิเสธการรับเด็กพิการเข้าเรียน
ด้วยเหตุผลคือ บุคลากรทางการศึกษาเหล่านี้ขาดความรู้ความเข้าใจในลักษณะและความ
ต้องการพิเศษของเด็กแต่ละประเภทและที่สำคัญไม่รู้ว่าจะจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กที่มี
ความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติได้อย่างไร (สารภี อุทัยรัตนกิจ. 2538 : 3)

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการนั้น ต้องเป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาตัวบุคคลในฐานะ เป็นเอกภาพเป็นสำคัญ คนพิการแต่ละคน แต่ละประเภทมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากคน อื่น ๆ อย่างเด่นชัดและมีความต้องการบริการการศึกษาที่แตกต่างกันเป็นอย่างมาก แต่เป้าหมาย สูงสุดของการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ คือการส่งเสริมให้คนพิการแต่ละคนสามารถ พัฒนาไปได้เต็มที่ตามศักยภาพของตน มีคุณธรรม จริยธรรม ภาคภูมิใจในตนเองและสามารถ ดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับคนปกติได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้ สามารถล้อลงกับกระแสโลกวัฒนธรรมรุ่นใหม่ดังกล่าวต้องคำนึงถึงในหัวนี้ 3 ประการ คือ ลดความเหลื่อมล้ำในสภาพแวดล้อมที่มีความจำกัดน้อยที่สุด ภาวะปกติ และ ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการคือ สภาพแวดล้อมที่มีความจำกัดน้อยที่สุด ภาวะปกติ และ การเรียนร่วม (ดาวณิช อุทัยรัตนกิจ.2538 : 13) และการให้บริการช่วยเหลือระยะยาว เป็น กระบวนการช่วยเหลือคนพิการที่ต้องนำมาใช้อย่างเหมาะสม ได้แก่ การร่วมมือแบบมีส่วน ร่วม ระหว่างผู้ปกครองและผู้ให้บริการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้กิจกรรมประจำวัน ร่วม กับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนอย่างเหมาะสมและรวดเร็ว การใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนที่หา ง่ายและมีอยู่ทั่วไปในห้องเรียน การใช้สื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีเทคโนโลยี ที่สามารถจัดหาและปรับให้เหมาะสมกับคนพิการ ได้ง่าย การพัฒนารูปแบบการให้บริการและ ติดตามผล โดยใช้แบบการให้บริการช่วยเหลือ และแผนการการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การ จัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินงาน ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเด็กพิการจะได้รับความช่วยเหลือด้านการศึกษาตรง ตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล การปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอนเด็ก พิการหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้านการศึกษา ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ตามความสามารถเฉพาะทาง เพราะเด็กแต่ละคนมีลักษณะสภาพปัจจุบันและความต้องการพิเศษ แตกต่างระหว่างบุคคล จำเป็นต้องใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ในการจัดการ เรียนการสอนให้ดำเนินไปตามศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคล จนสามารถพัฒนาให้ ผู้เรียนมีพัฒนาการและทักษะในการดำรงชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษาที่สูงขึ้นหรืออยู่ใน สังคม ได้อย่างมีความสุข

นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้นมีความแตกต่างกันทั้งระดับความรุนแรง และ ลักษณะความบกพร่องทางร่างกาย สมอง จิตใจและพฤติกรรมด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ซึ่งต้องอาศัยความละเอียดอ่อนและรอบคอบในการจัดการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องปรับให้ เหมาะสมกับเด็กทั้งด้านจิตใจ ทักษะทางการศึกษา รูปแบบของหลักสูตร การวางแผนในการนำ หลักสูตรไปปฏิบัติและการประเมินการใช้หลักสูตร กระบวนการดังกล่าวนี้สำหรับเด็กพิเศษต้อง

จัดทำในลักษณะของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับเรียนการสอนในโรงเรียน
นั้นอาจเรียกได้ว่าเป็นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ . 2543 : 2-3)

นอกจากนี้ เบญจฯ ชลบุรีนนท์ (2546 : 2) กล่าวว่า โรงเรียนต้องตอบสนองความ
ต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่พิการหรือมีความบกพร่อง โดยมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ
บุคคล นอกจากนี้การวิจัยกรณีศึกษาโรงเรียนแก่น้ำจัดการเรียนร่วม ของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : ๑) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อนำสู่การ
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : ๑) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อนำสู่การ
จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนพิการบนหลักสิทธิมนุษยชน สรุปสาระสำคัญ
ไว้ข้อหนึ่งระบุว่า สถานศึกษาต้องตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
ให้กับเด็กพิการแต่ละบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คุณ
พิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
พุทธศักราช 2545 นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการ
ของคณะกรรมการพิจารณาให้คุณรับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา ว่าด้วยการจัดทำแผนการจัด
การศึกษาเฉพาะบุคคล พุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ให้สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
สำหรับผู้เรียนแต่ละคน โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน ประกอบด้วย
ผู้บริหาร สถานศึกษา บิดา แม่ค้า นารคห์หรือผู้ปกครอง ครูประจำชั้นหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ครู
การศึกษาพิเศษหรือนักวิชาการ รวมถึงผู้เรียนกรณีสามารถเข้าประชุมได้
2. คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้
  - 2.1 จัดให้มีการประเมินระดับความสามารถในปัจจุบันและความต้องการจำเป็น

พิเศษของผู้เรียน

- 2.2 จัดประชุมวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 2.3 จัดประชุมเพื่อประเมิน ทบทวน ปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลพร้อม
จัดทำรายงานผลการประเมินการดำเนินการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อย^{ปีละ 2 ครั้ง}
3. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้
  - 3.1 ข้อมูลทั่วไป
  - 3.2 ข้อมูลด้านการศึกษา
  - 3.3 การวางแผนการจัดการศึกษา

3.4 ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับ บริการ และความช่วยเหลือ อื่นๆ ในการศึกษา

3.5 คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพ

3.6 ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้เรียน

4. ในการส่งต่อผู้เรียนที่จบการศึกษาแต่ละระดับหรือย้ายสถานศึกษา ให้สถานศึกษานำส่วนแผนการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษา เนื้อหาและรายละเอียด รวมถึงตัวชี้วัด ผลลัพธ์ และประเมินผลงานนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาต่อไป

5. หลักเกณฑ์ที่ใช้ในสถานศึกษาทุกรูปแบบและระดับ ทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชนซึ่งผู้เรียนลงทะเบียนในสถานศึกษานั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน).

2548 : 125-126)

การพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อสามารถทำให้ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญเพิ่มขึ้น สามารถติดตามความเปลี่ยนแปลงของวิชาการใหม่ ๆ ยังช่วยให้ตนเองมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และสามารถที่จะพัฒนาหน่วยงานของตนให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพ (IEP) สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่จะทำให้การจัดการศึกษาให้กับคนพิการมีประสิทธิภาพโดยมุ่งศึกษาพื้นฐานความสามารถของคนพิการเฉพาะบุคคล เพื่อส่งเสริมการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นตามความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน ดังนั้นครูที่จะให้การศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพ ซึ่งเป็นหลักฐานและองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้สามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษบริการและความช่วยเหลืออื่นๆ ในการศึกษา ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้ไว้ เช่น

องค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัดสุรินทร์ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 8 ศูนย์ ได้รับการถ่ายโอนจากกรมศึกษาฯ 1 ศูนย์ฯ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดสามัคคีธรรม ได้รับการถ่ายโอนจากพัฒนาชุมชน 4 ศูนย์ฯ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าไม้จังหวัดสุรินทร์ ศูนย์พัฒนาเด็ก

เด็กบ้านโภกน้ำเกียง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลาดได้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบุ่งบง องค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัดตึ้งของ 3 ศูนย์ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนนาดี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหัวยามต่าง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลางเหนือ มีจำนวนทั้งหมด 239 คน และเด็กที่มีความต้องการพิเศษจำนวน 12 คน แยกเป็นชาย 7 คน หญิง 5 คน แบ่งตามประเภทได้แก่ มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 10 คน มีความบกพร่องด้านสติปัญญา จำนวน 2 คน มีครรภ�性ศูนย์เด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัด จำนวน 16 คน และเป็นศูนย์ที่จัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทในลักษณะของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเพื่อสมรรถภาพ เตรียมความพร้อมทางการศึกษา

จากการที่กฏหมายกำหนดสิทธิและโอกาสให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทุกประเภท สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้นั้น จากบทบาทและการกิจของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กล่าวมา ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้กับครูศูนย์พัฒนาเด็ก เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งในปัจจุบันครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัด ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่มีผู้ที่จบการศึกษา ทางด้านการศึกษาพิเศษ โดยตรง

ดังนั้นผู้จัดในฐานะเป็นนักวิชาการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการให้ความรู้ คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัด เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การสามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปอย่างสอดคล้องกับศักยภาพของเด็กและเป็นไปตามเจตนาของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและสังคมอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัด จังหวัดหนองบัวลำภู

2. เพื่อประชุมปฎิบัติการ ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ของครูสูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้เงาม จังหวัดหนองบัวลำภู
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของครูใน การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ของครูสูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้เงาม จังหวัดหนองบัวลำภู

ขอบเขตการวิจัย

1. การพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ของครูสูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้เงาม จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตใน การศึกษาดังนี้
  - 1.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ในการวิจัย คือสูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วน ตำบลป่าไม้เงาม จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 8 ศูนย์
  - 1.2 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้เงาม จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 16 คน ซึ่งได้มีแบบสอบถาม
  - 1.3 ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้
    - 1.3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ กิจกรรมในการพัฒนาครูสูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบลป่าไม้เงาม จังหวัดหนองบัวลำภู
      - 1) กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
      - 2) กิจกรรมการนิเทศ
    - 1.3.2 ตัวแปรตาม คือ ความรู้ความเข้าใจและสามารถเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ได้ใน 6 ด้าน ได้แก่
      - 1) การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน
      - 2) การเขียนรายละเอียดข้อมูลการศึกษาของเด็กเล็ก
      - 3) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการวางแผน
      - 4) การกำหนดความต้องการ สิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก สื่อบริการ และการช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา
      - 5) การปรึกษาคณะกรรมการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
      - 6) การรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหาร ส่วนตำบลป่าไม้จังหวัดหนองบัวลำภู ดังนี้

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
<p>กิจกรรม ในการพัฒนาการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การ บริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัด หนองบัวลำภู ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการประชุมเชิง 2. ปฏิบัติการ 3. กิจกรรมการนิเทศ 	<p>ความรู้ความเข้าใจและสามารถ เขียนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล (IEP) ได้ครูศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้ จังหวัดหนองบัวลำภู ใน 6 ด้าน^๑ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดทำแผนข้อมูลพื้นฐาน 2. การเขียนรายละเอียดข้อมูล การศึกษาของเด็กเด็ก 3. การมีข้อมูลด้านการจัดการศึกษา เพื่อการวางแผน 4. การกำหนดความต้องการ สิ่ง อำนวยความสะดวก สถานที่บริการ และ การช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา 5. การปรึกษาคณะกรรมการการ จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล 6. การรับฟังความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา หมายถึง การพัฒนาบุคลากรจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัดหนองบัวลำภู โดย กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจ มี เจตคติที่ดีและมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

1.1 กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การดำเนินการประชุมของกลุ่มนักศึกษาเพื่อพัฒนาหรือฝึกฝนให้มีความรู้ความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้คำปรึกษาเพื่อให้ผลการประชุมบรรลุเป้าหมายเดียวกัน

1.2 กิจกรรมการนิเทศ หมายถึง การแนะนำให้คำปรึกษาช่วยแก้ปัญหา การกำกับติดตามของผู้วิจัยในด้านการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โดยใช้แบบบันทึกการนิเทศและสัมภาษณ์

2. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)

หมายถึง แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี ถึงอำนาจความสะดวก ถือ บริการและความช่วยเหลือ อื่นๆ ให้ทางการศึกษาเฉพาะบุคคล

3. แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) หมายถึง แผนการสอนที่จัดทำขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายระยะยาวที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

4. เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กพิการที่ได้ჯัดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการพิสูจน์ทราบพยานพิการ หรือบุคคลที่สถานศึกษารับรองว่าเป็นคนพิการ จำนวนได้ 9 ประเภท ได้แก่ ความบกพร่องทางการเห็น ความบกพร่องทางการได้ยิน ความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางร่างกาย/สุขภาพ มีปัญหาทางการเรียนรู้ ความบกพร่องทางพูดภาษา ความบกพร่องทางพฤติกรรม/อารมณ์ ออทิสติกและความบกพร่องพิการซ้ำซ้อน

5. ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัดหนองบัวลำภู หมายถึง ครูผู้ดูแลเด็ก หรือครูพี่เลี้ยงเด็กผู้ทำหน้าที่ดูแลเตรียมความพร้อมพัฒนาอบรมและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 16 คน

6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จาม เป็นสถานที่ดูแลอบรมและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา อยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จาม จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน 8 ศูนย์

7. องค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จาม หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตำบลป่าไม้จาม มีหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านลาดใต้ หมู่ที่ 2 บ้านป่าไม้จาม หมู่ที่ 3 บ้านโคลกน้ำเกี้ยง หมู่ที่ 4 บ้านโคลกกลาง หมู่ที่ 5 บ้านโนนนาดี หมู่ที่ 6 บ้านโคลกบ้านป่าคุง หมู่ที่ 7 บ้านบุ่งบก หมู่ที่ 8 บ้านห้วยหานต่าง หมู่ที่ 9 บ้านลาดเหนือ หมู่ที่ 10 บ้านกลางเหนือ หมู่ที่ 11 บ้านโคลครีเจริญ และ หมู่ที่ 12 บ้านใหม่โพธิ์ทอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จาม จังหวัดหนองบัวลำภู มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
2. ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จาม จังหวัดหนองบัวลำภู มีความสามารถในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ได้ถูกต้องและสมบูรณ์ ตอบสนองความต้องการพิเศษ และความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล
3. ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลป่าไม้จาม จังหวัดหนองบัวลำภู มีข้อมูลสำหรับนำไปพัฒนาครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อส่งเสริม และพัฒนาการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น